

met de vinger te wijzen. De notie dat iemand, en
gens, profiteert van de miserie doet het bloed van
gewone stervelingen koken. De onzin werkt dus.

wee? Zijn de Europese leiders vergeten dat we in
een markteconomie leven? Er is blijkbaar behoef-

maatschappij een dienst met grote waarde.
'Net zoals het water altijd de nivellering op-

Maar voor een aantal regeringen in Europa is de
waarheid iets te zwaar om te dragen.

Gegevensbewaring holt persoonlijke levenssfeer uit

België moet in het belang van de privacy zorgen voor een evenwichtige omzetting van de Europese datarichtlijn.

Het was maandag vier jaar geleden dat Europa onder het mom van de strijd tegen het terrorisme de zogenaamde 'dataretentierichtlijn' aannam. Die verplicht de aanbieders van internet- en telefoniediensten alle gegevens van hun klanten tussen zes maanden en twee jaar bij te houden. Het gaat over wie, waar, wanneer, met wie en via welke weg gecommuniceerd heeft of getracht heeft te communiceren. Met het oog op het voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede helft van dit jaar is het de bedoeling dat de richtlijn nu zeer snel in Belgische wetgeving wordt omgezet.

REDENERING

Dat in België een echt debat over een evenwichtige omzetting is uitgebleven, wijst erop dat we de nadelen en gevaren van deze maatregel nog steeds te weinig inzien. Wie zich niet in het thema verdiept, zal wellicht geneigd zijn mee te gaan in de redenering dat gegevens die misschien op een later tijdstip nuttig kunnen zijn voor de opsporing van zware misdrijven, maar beter preventief bewaard kunnen worden. De technologie laat het

toch toe. En wie niets te verbeteren heeft, hoeft toch niets te vrezzen?

De waarheid bij dataretentie is dat zij op nooit geziene wijze de persoonlijke levenssfeer van alle burgers drastisch uitholt en het vermoeden van onschuld ondermijnt. Verschillende Europese burgerrechtenorganisaties hebben tevergeefs gevraagd de richtlijn in te trekken. Het recht op privacy is niet absoluut en niet iedere inbreuk is per definitie ongrondwettelijk. In het verleden bleven dergelijke inbreuken echter beperkt tot specifieke gevallen van gerichte opsporing van misdrijven, waarbij telkens de noodzakelijkheid en doeltreffendheid in het concrete geval aangetoond moest worden. Dat bewijs moet altijd geleverd worden wanneer een grondrecht aangetast wordt.

Geert Somers

- **Is** advocaat-vennoot bij time.lex, een nichekantoor voor informatie- en technologierecht.
- **Betreurt** het uitblijven van een debat over gegevensbewaring en privacy.
- **Wil** toegang beperkt zien tot gevallen van terreur en georganiseerde misdaad.

Dataretentie draait die logica om: iedereen kan wel eens iets mispeuteren, dus laten we ook iedereen onder permanente observatie plaatsen, ook al is er geen direct noodzakelijke aanleiding. De doeltreffendheid daarvan is evenmin bewezen. Integendeel, de preventieve bewaarplicht zal waarschijnlijk snel technisch omzeild worden door zware criminelen, de doelgroep. De opsporingsdiensten krijgen het daardoor nog moeilijker hen op het spoor te komen. Ook is het de vraag in hoeverre echt belangrijke gegevens zonder metadata snel teruggevonden kunnen worden in de hoopberg aan gegevens.

In ons land is het verzet tegen de algemene bewaarplicht beperkt gebleven tot een gezamenlijke actie van de belangrijkste vertrouwensberoepen: advocaten, journalisten en geneesheren. Vanuit de terechte vrees dat burgers elektronische communicatie zullen gaan vermijden voor con-

tacten met deze beroepsgroepen, hebben zij via de website bewaarjeprivacy.be een petitie gelanceerd tegen de invoering van de algemene bewaarplicht. Tot nu hebben amper 4.000 mensen zich daarbij aangesloten.

Voor de Belgische wetgever komen de belangrijkste signalen uit onze buurlanden. Nadat het Roemeense grondwettelijk hof de nationale omzettingwet enkele maanden geleden ongrondwettelijk had verklaard, heeft nu ook het Duitse grondwettelijk hof op 2 maart de Duitse dataretentiewet op verschillende punten flagrant in strijd bevonden met het grondwettelijk beschermde telecommunicatiegeheim.

PRIVACYCOMMISSIE

Als de Belgische wetgever eenzelfde blamage wil voorkomen, dan kan hij maar beter ineens voor een transparante, duidelijke en goed afgelijnde omzetting van de richtlijn kiezen, rekening houdend met de buitenlandse rechtspraak en natuurlijk ook het advies van de Belgische privacycommissie uit 2008. In de filosofie van de Europese richtlijn moet de toegang tot de gegevens beperkt blijven tot gevallen van terreurdaden en georganiseerde misdaad. Steeds zal de tussenkomst van een rechter nodig zijn. In geval van misbruik moeten adequate strafsancities worden voorzien.

We blijven maar databanken aanmaken, zagezegt in het belang van onze veiligheid. Echte veiligheid bestaat echter slechts in een democratische samenleving, waarvan het recht op privacy een essentieel onderdeel vormt. Databanken zijn een uitgelezen bron om profielen op te stellen over personen en groepen die regelmatig met elkaar communiceren. Privacy hebben we nodig als verse lucht. Pas als ze er niet meer is, merken we het. Laat ons daarom tijdig waakzaam blijven.

COLOFON DE TIJD

ADRES
Mediafin
Havenlaan 86c, bus 309 1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 4231611, op werkdagen van 8u30 tot 18u

ABONNEMENTEN & DISTRIBUTIE
Tel. 0800/55150
Fax +32 (0)2 454.28.32
abo@tijd.be

REDACTIE
Tel. +32 (0)2 4231840, Fax +32 (0)2 4231835
Lezers: reacties@tijd.be
Persberichten: persberichten@tijd.be, Opinie: opinie@tijd.be

REKENING
Mediafin: 412-7058051-21
BTW-NUMMER
404.800.301

ADVERTENTIES
Trustmedia
Tel. (02) 422 05 11, Fax (02) 422 05 10,
info@trustmedia.be

mediafin

DE TIJD is een uitgave van Mediafin

ALGEMEEN DIRECTEUR
Dirk Velghe

OPERATIONEEL DIRECTEUR
Dieter Haerens

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: DIRK VELGHE, HAVENLAAN 86C, BUS 309, 1000 BRU